

LUBLIN
2016

EUROPEJSKA
STOLICA
KULTURY
KANDYDAT

PRZECZYTAJ MNIE

SPIS TREŚCI

DLACZEGO STARAMY SIĘ O TEN TYTUŁ?	03
ESK 2016 – SZANSA NA ROZWÓJ	04
KULTURA W LUBLINIE	05
IDEA EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY	06
NASZA DROGA DO ESK 2016	08
WYZWANIA	09
DLACZEGO LUBLIN – czyli przychodzi <i>Zeitgeist</i> do <i>genius loci</i> ...	10
MYŚLENIE EUROPEJSKIE W LUBLINIE	12
WSZYSTKIE MUZY SĄ Z NAMI	16
INWESTYCJE	19
AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA	22
LUBELSZCZYNA – EUROPEJSKI REGION KULTURY 2016	24
LUBLIN PRZYSZŁOŚCI	26
NAJWAŻNIEJSZE CYKLICZNE WYDARZENIA KULTURALNE MIASTA	28
INSTYTUCJE KULTURY	31
KLUBY OSIEDLOWE	33

LUBLIN JEST KSIĘGĄ

”

Jest to księga, która jawi się nam jako coś bardzo codziennego i wcale niefascynującego. Ale to jest pozór – może taki podstęp? Żeby nam się to wydało nieatrakcyjne i niepociągające. Ale może to jest rodzaj ćwiczenia zadanego nam, testu na naszą wrażliwość – żeby stać się godnym tej księgi.

prof. Władysław Panas, „Miasto magiczne”

DLACZEGO STARAMY SIĘ O TEN TYTUŁ?

Szanowni Państwo,

Idea Europejskiej Stolicy Kultury powstała po to, żeby Europejczycy mogli się nawzajem poznawać i dzielić wartościami swoich regionalnych kultur. Staramy się o ten tytuł właśnie dlatego, że mamy się czym podzielić. Reprezentujemy kulturę, która może zafascynować Europejczyków. Lublin położony na granicy Wschodu i Zachodu Europy od wieków ukazuje różnorodność i pokrewieństwo kultur europejskich, dlatego jest idealnym miejscem dialogu i pobudzania świadomej przynależności do tej samej społeczności europejskiej. Z drugiej strony, chcielibyśmy bardziej zbliżyć się do idei i wartości Europy Zachodniej, dlatego staranie o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury odpowiada naszym potrzebom.

Kultura jest uważana za główną oś rozwoju nowoczesnych miast. Dziś rozwój zapewnia przede wszystkim kapitał społeczny, czyli jakość „tego, co jest między nami” – tego, jak rozmawiamy, załatwiamy sprawy, jak definiujemy i rozwiązujemy problemy, jak współpracujemy ze sobą, jak sobie pomagamy, jak się nawzajem uczymy.

Wszystko to buduje kulturę, z której później biorą się inspiracje, działania artystyczne, edukacyjne, społeczne, sportowe i rekreacyjne. Kultura to otwarty projekt społeczny, tworzony przez każdego z nas. To jest nasze pole rozwoju, ale zarazem szansa dla Zjednoczonej Europy. Kultura zakorzeniona w naszym dziedzictwie powoła do życia unikalne, nowatorskie projekty, z których skorzystamy nie tylko my, ale również inne miasta i narody.

Otrzymanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury wiąże się ze spełnieniem wysokich kryteriów. Wymaga to od nas unowocześnienia myślenia o naszym mieście i nas samych. Wybory Europejskiej Stolicy Kultury są konkursem, w którym wygrywają miasta świadome swojego potencjału i mające wolę rozwoju.

Pozytywne zmiany, na które liczymy, nie zależą tylko od zewnętrznych inwestorów, lecz od nas samych. To my jesteśmy naszym własnym bogactwem, naszym kapitałem, który możemy zainwestować w ten projekt.

Wspólnie możemy odmienić Lublin i Lubelszczyznę. Zróbmy to.

Adam Wasilewski
Prezydent Miasta Lublin

ESK 2016 – SZANSA NA ROZWÓJ

Zdobycie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury to skok cywilizacyjny dla naszego miasta. Dzięki niemu Lublin może dołączyć do grona znanych europejskich miast średniej wielkości takich jak Awinion, Liverpool czy Wilno. Hasło „Europejska Stolica Kultury” zawsze działa jak magnes przyciągający inwestorów i turystów. Rynkową wartość promocji, którą Lublin uzyska dzięki temu tytułowi, można liczyć w milionach euro, a jest to dopiero początek procesu, który przyniesie dalsze zyski materialne i niematerialne.

W 2016 roku Lublin ma szansę wejść na trwałe w obieg kultury europejskiej i światowej. Pojawia się tu znaczące prezentacje najnowszych trendów artystycznych. Jednocześnie kultura wysoka będzie mniej elitarna, ponieważ zostanie lepiej udostępniona poprzez otwarte programy edukacyjne i warsztaty. Zwiększy się popyt na ludzi kreatywnych i dobrze wykształconych, których pomysły wzmocnią konkurencyjność Lublina. Stworzy się pozytywne sprzężenie zwrotne. Wzrośnie prestiż Lublina jak ośrodka życia akademickiego.

Otworzą się dodatkowe możliwości pozyskiwania funduszy Unii Europejskiej. Będziemy też mogli liczyć na większe wsparcie z budżetu krajowego, bowiem każdy rząd obchody Europejskiej Stolicy Kultury traktuje priorytetowo. Lublinem zainteresują się sponsorzy i inwestorzy z Polski i z Europy. Pieniądze te zostaną przeznaczone nie tylko na wydarzenia artystyczne, ale i na nową infrastrukturę, sport, rekreację, turystykę i edukację. Doświadczenia Europejskich Stolic Kultury jasno pokazują, że od momentu rozstrzygnięcia konkursu w zwycięskim mieście następuje boom inwestycyjny. Zatem już w roku 2011 możemy oczekiwać znacznego ożywienia na rynku nieruchomości, usług budowlanych i remontowych.

Systematyczny rozwój miasta w latach 2011-2015 zakończy się rocznym karnawałem kulturalnym. Zainteresowanie każdą z Europejskich Stolic Kultury jest ogromne. W pierwszym miesiącu obchodów Europejskiej Stolicy Kultury 2009 Wilno odwiedziło przeszło ćwierć miliona widzów. Przykład Liverpoolu, Europejskiej Stolicy Kultury 2008, pokazuje, że każda zainwestowana przez miasto złotówka może przynieść kilka złotych zwrotu w postaci inwestycji zewnętrznych. Zyskają wszyscy – wielcy i mali, hotele, centra handlowe, osiedlowe sklepiki i punkty usługowe. Wartość kultury wzrośnie ponieważ zyska ona konkretne przełożenie na jakość naszego codziennego życia.

Kultura jest sztuką dzielenia się. Z jednej strony dzięki tytułowi ESK wiele zyskamy, z drugiej – podzielimy się dorobkiem naszego zakątka Europy.

KULTURA W LUBLINIE

Po ogłoszeniu w 2007 roku decyzji o staraniach Lublina o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury zostały podjęte działania w celu przygotowania miasta do uczestnictwa w tym konkursie.

W latach 2007-2009 roczne wydatki na kulturę w Budżecie Miasta Lublin wzrosły ponad dwukrotnie. W roku 2008 utworzono nową instytucję kultury: Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”, a w roku 2009 powołano filię Centrum Kultury – Warsztaty Kultury, mieszczące się w budynku dawnych Warsztatów Samochodowych przy ul. Popiełuszki.

Dynamiki nabrały prace związane z infrastrukturą kulturalną. Ruszył remont Teatru Starego, a w 2009 rozpocznie się remont Centrum Kultury znajdującego się w zabytkowym budynku klasztoru powiatkowskiego. Podjęto także decyzję o budowie Domu Kultury w dzielnicy Węglin i zakupie budynku na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej w dzielnicy Czuby. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego rozpoczął prace nad dokończeniem budowy Centrum Spotkania Kultur, przeprowadzając międzynarodowy konkurs architektoniczny.

W latach 2007-2008 pojawiło się w Lublinie wiele nowych wydarzeń kulturalnych takich jak: Noc Kultury, Jarmark Jagielloński, Festiwal „Strefa Inne Brzmienia”, Festiwal Sztukmistrzów, Festiwal Opowiadaczy „Słowo Daję”, Festiwal Literacki „Lublin – Miasto Poezji”, L2 – Potęgowanie Kultury Lublina i Lwowa, Koncerty Prezydenckie, Wielokulturowy Lublin.

Rok 2009 przyniósł kolejne: Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej „Kody”, Festiwal Sztuki w Przestrzeni Miasta „Open City/ Miasto Otwarte” i Lublin Jazz Festiwal. Powstało także kilka interesujących inicjatyw kulturalnych takich jak Scena Prapremier InVitro czy Teatr Centralny (skupiający teatry związane z Centrum Kultury, m. in.: Teatr Provisorium, Kompanię Teatr, Lubelski Teatr Tańca, Teatr Maat Projekt i neTTheatre).

Imprezy te dały mieszkańcom szansę uczestniczenia w wielu ciekawych wydarzeniach i pozwoliły na kulturalną i społeczną aktywizację wielu nowych środowisk. Umożliwiły także promocję Lublina w mediach ogólnopolskich na niespotykaną dotąd skalę, pokazując, w jaki sposób inwestowanie w kulturę przekłada się na budowanie pozytywnego wizerunku miasta i wzmacnianie jego pozycji w Polsce i Europie.

IDEA EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY

1985 – Na spotkaniu Rady Europejskiej Melina Mercouri, minister kultury Grecji, przedstawia projekt „Europejskie Miasto Kultury”: co roku jedno miasto przez 12 miesięcy prezentuje swoje życie kulturalne, ukazując na arenie międzynarodowej bogactwo, różnorodność i pokrewieństwo kultur wspólnej Europy. Projekt ten ma zbliżyć narody Unii Europejskiej.

2004 – Publikacja „Raportu Palmera”. Wnioski z badań nad dotychczasowymi efektami projektu wykazują, że zdobycie tytułu wiąże się z wieloma pozytywnymi zmianami, a kolejne Europejskie Miasta Kultury zyskują coraz lepszą promocję.

2005 – Zmiana nazwy projektu na: Europejska Stolica Kultury.

2006 – Parlament Europejski i Rada Europy zwiększają liczbę miast otrzymujących tytuł ESK do dwóch rocznie (jedno miasto ze „starej”, drugie z „nowej” Unii).

Europejska Stolica Kultury to kompleksowy projekt ukierunkowany na rozwój miast i regionów Europy poprzez działania kulturalne i wymianę międzynarodową. Miasto starające się o uzyskanie tego tytułu musi spełnić szereg warunków zawartych w aktach prawa unijnego takich jak: promowanie własnej kultury, współpraca z partnerami zagranicznymi czy akcentowanie w swoich działaniach wartości europejskich. W najnowszej procedurze szczególną wagę przyłożono do długotrwałego oddziaływania na wielowymiarowy rozwój poprzez kulturę, tak aby wysiłek i przygotowania związane z ubieganiem się i otrzymaniem tytułu były owocne dla miast na długo po zakończeniu obchodów.

Na początku rozwoju idei ESK miasta przygotowywały się do obchodów przez rok. Dzisiaj zgłaszają swoje kandydatury już na kilka lat wcześniej, prezentując – oprócz programu samych obchodów – osobny kilkuletni program przygotowujący je do roli Europejskiej Stolicy Kultury.

Tytuł Europejskiej Stolicy Kultury przyznawany jest miastu nie ze względu na jego „stan posiadania”, ale przede wszystkim ze względu na jakość i wyjątkowość programu przygotowanego na obchody. Przegląd listy miast wytypowanych do tej pory na Europejskie Miasto/Stolicę Kultury pokazuje wyraźnie, że o wyborze nie decyduje wielkość i dotychczasowa popularność miasta ani ilość jego zabytków czy muzeów. Szanse ma miasto, które doceni i będzie umiało wykorzystać swój potencjał, miasto aktywne i pełne inspiracji.

Polskie miasta będą się ubiegały o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku. Drugim państwem wyznaczonym na obchody w tym samym roku jest Hiszpania.

AKCJA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU KUL

”

Widzenie miasta – ach, niekoniecznie prawdziwe, niekoniecznie realne – udziela łaski spokoju, odłącza wody od suszy.

Józef Czechowicz, z przedmowy do „Antologii współczesnych poetów lubelskich”

NASZA DROGA DO ESK 2016

IV kwartał 2009 – Otwarcie konkursu o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w Polsce. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego publikuje warunki konkursu.

Lublin ma 10 miesięcy na złożenie wstępnej aplikacji obejmującej program wydarzeń na rok 2016.

Następuje wzrost zainteresowania wyższymi standardami funkcjonowania miasta i planowaniem jego rozwoju.

Obywatele coraz bardziej utożsamiają się z przyszłością Lublina i z celami ESK.

III kwartał 2010 – Zamknięcie pierwszej części konkursu; ostateczny termin składania wniosków.

IV kwartał 2010 – Wstępna selekcja kandydatur na posiedzeniu ekspertów.

13 ekspertów reprezentujących instytucje europejskie i polski świat kultury tworzy „krótką listę” miast rekomendowanych do tytułu ESK, która zostaje opublikowana przez Ministerstwo. Siedmiu członków komisji eksperckiej mianują instytucje europejskie (Parlament Europejski, Rada Europy, Komisja Europejska i Komitet Regionów), natomiast sześciu wyznacza zainteresowane tytułem państwo członkowskie. Członkowie Komisji są niezależnymi ekspertami o znaczącym doświadczeniu i wiedzy w dziedzinie kultury. Lublin trafia na tzw. „krótką listę” kandydatów i ma 9 miesięcy na uszczegółowienie projektu oraz przesłanie go do ostatecznej oceny. Staje się jasne, że ESK to nie tylko wydarzenia artystyczne, ale przede wszystkim polityka jakości oraz integracji w szerokim spektrum funkcjonowania Lublina.

III kwartał 2011 – Ostateczna selekcja kandydatur na posiedzeniu ekspertów.

Na podstawie uszczegółowionych wniosków z „krótkiej listy” ten sam panel 13 ekspertów uznaje Lublin za najlepszego kandydata do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

Nasze miasto staje się strategicznym punktem Polski i Europy.

IV kwartał 2011 – Proces akceptacji wybranego kandydata przez Parlament Europejski.

II kwartał 2012 – Oficjalna nominacja Lublina na Europejską Stolicę Kultury.

Powołana zostaje komisja monitorująco-doradcza wspierająca nasze dalsze działania.

2012-2015 – Realizacja celów zawartych w programie.

Lublin budzi coraz większe zainteresowanie administracji rządowej, doradców i ekspertów europejskich, inwestorów. Mamy lotnisko, i obwodnicę. Lublin staje się miastem atrakcyjniejszym, ładniejszym, lepiej zorganizowanym, ciekawszym i bogatszym.

2016 – Główne obchody Europejskiej Stolicy Kultury.

Roczny karnawał popularności Lublina.

2017 – Przedłużenie tego święta na obchody 700-lecia uzyskania przez Lublin praw miejskich.

od 2017 – Kontynuacja rozwoju Lublina.

WYZWANIA

Kandydaci do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury muszą przygotować program działań na lata 2012-2016 spełniający dwa główne kryteria:

Wymiar europejski, realizowany przez:

- wzmocnienie współpracy w każdym sektorze kultury między operatorami w dziedzinie kultury, artystami i miastami z danego państwa członkowskiego i innych państw członkowskich,
- podkreślenie bogactwa różnorodności kulturowej w Europie,
- uwypuklenie wspólnych aspektów kultury europejskiej.

Miasto i obywatele, czyli:

- wspieranie udziału mieszkańców danego miasta i jego okolic oraz zwiększenie zainteresowania miastem z ich strony oraz ze strony obywateli mieszkających za granicą,
- trwałość i stanowienie integralnej części długofalowego rozwoju kulturalnego i społecznego miasta.

Europejska Stolica Kultury to projekt całościowego rozwoju miasta oparty na współpracy w wielu dziedzinach życia społecznego. Powodzenie zagwarantuje mu wpisanie bogatego i różnorodnego programu kulturalnego w długofalową strategię rozwoju społeczno ekonomicznego. Projekt musi być uzgodniony w szerokich konsultacjach społecznych, w wielostronnym dialogu pomiędzy obywatelami miasta, administracją publiczną, organizacjami pozarządowymi, instytucjami kultury i edukacji oraz wybitnymi artystami. Kultura nie funkcjonuje w próżni. Tylko holistyczne, całościowe podejście do procesu aplikacji oraz tworzenia programu ESK zagwarantuje nam sukces. Właśnie tak przygotowany program przekona ekspertów unijnych i zagwarantuje rozwój naszego miasta.

Europejska Stolica Kultury to także szansa dla Europy na poznanie Lublina. Tożsamość i charakter naszego miasta są bliskie idei Unii Europejskiej, ponieważ wynikają z unikatowego połączenia Wschodu i Zachodu, różnych kultur i religii. Lublin to symboliczne i rzeczywiste spotkanie wschodniego ducha z zachodnim pragmatyzmem; twórczego chaosu i racjonalnego wytyczania celów, spontaniczności i logiki. Dopiero odkrycie i właściwe wyważenie tych cech i wartości uczyni z Lublina Miasto Inspiracji i Wiedzy, miasto prawdziwie międzykulturowe.

KAPLICA ŚWIĘTEJ TRÓJCY

DLACZEGO LUBLIN

czyli przychodzi *Zeitgeist* do *genius loci*...

Lublin nie jest wielką aglomeracją, ale w momentach przemian ma tendencję do stawania się *axis mundi*, pępkiem Polski a nawet Europy. Odbija się to w faktach i w legendach, w wymiarze konkretnym i symbolicznym. Jest coś w geograficznym, kulturowym i mistycznym położeniu Lublina, co wyróżnia go w zwrotnych momentach dziejów. Wówczas duch tego miejsca, *genius loci*, spotyka się z duchem czasu, *Zeitgeistem*. Wówczas Historia daje Lublinowi do odegrania wyjątkową rolę i zostawia w jego przestrzeni wyjątkowe ślady.

W XIV wieku zbudowano tu gotycką Kaplicę Świętej Trójcy ozdobioną później bizantyńsko-ruskimi freskami będącą unikalnym połączeniem Wschodu i Zachodu, symbolem wielokulturowej i potężnej Polski Jagiellonów. W 1569 roku zaprzysiężono w Lublinie unię Polski i Litwy, którą Jan Paweł II podsumował słowami: „Od Unii Lubelskiej do Unii Europejskiej”. W 1918 roku powstał w Lublinie Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, pierwszy porozbiorowy rząd polski. W 1976 roku na KUL-u, jedynym w bloku sowieckim uniwersytecie niezależnym od państwa, grupa studentów założyła nielegalną drukarnię która zapoczątkowała odrodzenie niezależnego ruchu wydawniczego w Polsce, a „Lubelski Lipiec” w roku 1980 dał istotny impuls ruchowi strajkowemu okresu powstania „Solidarności”.

Położenie Lublina na wschodzie Europy Zachodniej i zachodzie Europy Wschodniej odcisnęło w naszym mieście i na Lubelszczyźnie trwałe ślady bogactwa różnych kultur i religii. Jesteśmy regionem wnoszącym do Europy bagaż dziedzictwa wielokulturowości. Najprężniejszą mniejszością Lublina zawsze byli Żydzi, którzy na początku XX wieku stanowili prawie połowę mieszkańców miasta. Również ta część naszego dziedzictwa decyduje dziś o wyjątkowości Lublina.

Samuel Agnon, izraelski prozaik i laureat nagrody Nobla, opisał legendę, według której wędrujący z Zachodu Żydzi właśnie pod Lublinem, w lesie kawęczyńskim znaleźli drzewa pokryte traktatami z Talmudu i powiedzieli: *po-lin*, co oznacza: „tu spocznij”. *Polin* – tak brzmi również nazwa Polski w języku jidysz i hebrajskim. To w Lublinie przez 100 lat obradował wyjątkowy w skali świata sejm żydowski, a cadyk Widzący próbował sprowadzić Mesjasza. Cały świat zna też historię „Sztukmistrza z Lublina” opowiedzianą przez innego noblistę – Issaka Bashevisa Singera.

Lublin i Lubelszczyzna to także ciemne karty historii Europy: wyburzenie ponad 100 prawosławnych świątyń czy rozpoczęcie „Akcji Reinhard” zmierzającej do eksterminacji Żydów europejskich. Historia to odpowiedzialność. Te wydarzenia miały miejsce na naszej ziemi, więc do nas należy włączenie ich w dojrzały sposób w sferę dziedzictwa europejskiego, by nigdy już się nie powtórzyły.

Jako miasto leżące na skrzyżowaniu szlaków wymiany kulturowej i handlowej, Lublin był zawsze miastem pluralizmu i dialogu. W 1918 roku założono tu Katolicki Uniwersytet Lubelski. W roku 1930 otwarto żydowską Uczelnię Mędrców Lublina, a w 1944 utworzono Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej. Dziś w Lublinie w pięciu wyższych uczelniach publicznych i wielu prywatnych uczy się niemal 100 tys. studentów.

Lublin jest największym miastem po prawej stronie Wisły, wschodnią bramą Unii Europejskiej, a dla jednej czwartej mieszkańców bramą ich dorosłego życia. To miasto stare swoją historią i młode ludźmi, którzy w nim żyją. Krzyżuje się w nim pamięć historii i planowanie jutra. Wszystko to ponownie stawia nas w niezwykle ważnej roli pośrednika między Wschodem i Zachodem, Przeszłością i Przyszłością. Niebawem zbliża się w Lublinie kolejne wielkie spotkanie Ducha Dziejów z Duchem Miejsca.

FESTIWAL „SĄSIEDZI”

MYŚLENIE EUROPEJSKIE W LUBLINIE

Program obchodów Europejskiej Stolicy Kultury jest okazją na udział Lublina w programach i projektach międzynarodowych. Już dziś miasto Lublin uczestniczy w kilku takich projektach, korzystając z szansy zaprezentowania się na arenie międzynarodowej jako silny ośrodek kulturalny. Myślenie na poziomie europejskim jest obecne również w wielu innych przedsięwzięciach lubelskich.

Znak Dziedzictwa Europejskiego

Projekt Znak Dziedzictwa Europejskiego zapoczątkowany został w Grenadzie w kwietniu 2006 roku przez grupę państw członkowskich Unii Europejskiej. Jego celem jest wzmocnienie poczucia przynależności do wspólnej przestrzeni kulturowej. Lista miejsc opatrzonych Znakiem Dziedzictwa Europejskiego stworzona została na wzór słynnej listy UNESCO. Wyróżnienie to otrzymują obiekty, zarówno materialne jak i niematerialne, które posiadają zasadnicze znaczenie dla historii i dziedzictwa kulturowego Europy. Wśród pierwszych obiektów zgłoszonych do Listy Dziedzictwa Europejskiego znajdowały się m.in. Akropol, opactwo w Cluny, Mur Berliński i dom Roberta Schumanna. W Polsce Znak Dziedzictwa Europejskiego otrzymały: Stocznia Gdańska, Wzgórze Lecha w Gnieźnie, Bazylika archikatedralna św. Stanisława i św. Wacława w Krakowie oraz Miasto Lublin.

Lublin wyróżniony został jako symbol europejskich idei integracyjnych, ponadnarodowego dziedzictwa demokracji i tolerancji oraz dialogu kultur między Wschodem a Zachodem. W samym mieście wskazano obiekty reprezentujące te idee oraz historycznie związane z zawarciem Unii Polsko-Litewskiej: Kaplicę Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, Pomnik Unii Lubelskiej, Kościół pw. św. Stanisława i Klasztor oo. Dominikanów.

Główne cele projektu Znak Dziedzictwa Europejskiego:

- zwiększenie wiedzy i przywiązania obywateli europejskich, zwłaszcza młodych, do ich wspólnej historii oraz do wspólnego, lecz różnorodnego dziedzictwa kulturowego,
- krzewienie wartości demokratycznych i praw człowieka, na których opiera się integracja europejska,
- wzmocnienie poczucia przynależności do Unii Europejskiej, które uzupełnia przynależność narodową i wspieranie w ten sposób czynnego udziału obywateli w europejskim procesie demokratycznym,
- ekonomiczna atrakcyjność i zrównoważony rozwój regionów, zwłaszcza dzięki turystyce kulturalnej.

Do tej pory Znak Dziedzictwa Europejskiego przyznano 60 miejscom znajdującym się w 18 państwach europejskich.

Miasta Międzykulturowe

„Miasta Międzykulturowe” to wspólna inicjatywa Rady Europy i Komisji Europejskiej, która dąży do wzmocnienia i wspierania działań społeczności lokalnych w celu lepszego wykorzystania ich różnorodności kulturowej. Lublin został wybrany do pilotażowej fazy programu jako jedyne miasto z Polski. Projekt opiera się na podstawowych założeniach sformułowanych przez Radę Europy, zgodnie z którymi wszystkie jednostki mają równe prawa i obowiązki. Żaden argument kulturowy nie może ograniczać tej równości, jak również żadna kultura nie może być lepsza od innej. Projekt ukierunkowany jest na różnorodność międzykulturową, imigrację, mniejszości narodowe oraz na inne istotne elementy, takie jak płeć, wiek, orientacja seksualna, integralność fizyczna, mentalność.

Uczestnictwo w programie to wspiana okazja do promocji Lublina w Europie jako miasta umiejętnie wykorzystującego swoje wielokulturowe dziedzictwo – miasta czerpiącego z tej tradycji inspirację do kształtowania przyszłej, międzykulturowej strategii rozwoju, zarówno w oparciu o działania kulturalne, jak i na płaszczyźnie społecznej i obywatelskiej.

DZIEDZINIEC ZAMKU LUBELSKIEGO

HerO – Dziedzictwo jako szansa

Lublin jest jedynym miastem polskim biorącym udział w tym projekcie, który jest częścią europejskiego programu Urbact II. Jego celem jest wypracowanie dla historycznych obszarów miasta spójnego programu zarządzania dziedzictwem kultury materialnej i niematerialnej oraz zapewnienie im zrównoważonego rozwoju urbanistycznego. W praktyce chodzi o to, aby usunąć wszelkie przeszkody utrudniające odbiór dziedzictwa (brak informacji, zły stan kamienic, problemy komunikacyjne, śmieci, reklamy, itp.) oraz wypracować rozwiązania, które mogą ten odbiór ułatwić (nowe produkty turystyczne, ochrona panoram, dbałość o estetykę, wprowadzenie w życie programu rewitalizacji, zwiększenie integracji działań różnych wydziałów Urzędu Miasta itp.). Strona projektu: www.hero.tnn.pl

Projekt obejmuje teren Śródmieścia, Starego Miasta, Podzamcza i okolic dworca PKP, a poprzez sieć powiązań dotyczy również innych części miasta. Realizacja projektu polega na pracy Lokalnej Grupy Wsparcia, czyli zespołu społecznych ekspertów starających się definiować problemy, szukać ich przyczyn i rozwiązań. Grupa ma za zadanie zebrać opinie wszystkich uczestników zmian na danym obszarze (przedsiębiorców, mieszkańców, właścicieli, instytucji kultury, itp.) i wypracować wspólne, bezkonfliktowe rozwiązania. „HerO” to skrót od angielskiego tytułu: „Heritage as Opportunity”.

Złota Gwiazda Partnerstwa. W roku 2006 Lublin został nagrodzony przez Komisję Europejską za współpracę z francuskim Nancy i niemieckim Karlsruhe. Wszystkie trzy miasta zrealizowały wspólnie projekt teatralny pod tytułem „Stereotypy a rzeczywistość – młodzi Europejczycy” poświęcony przełamywaniu stereotypów narodowościowych, a także otwarciu na niepełnosprawność. Przedsięwzięcie to zostało w Europie uznane za wzorcowe.

Natura 2000. Urząd Marszałkowski i Towarzystwo dla Natury i Człowieka nawiązało współpracę w sprawie obszaru Natura 2000 w okolicach podlubelskiego Świdnika, zamieszkanego przez chronione prawem susły i objętego planami budowy lotniska. Udało się w tej sprawie dojść do konstruktywnego porozumienia, co stanowi wyjątek na tle podobnych konfliktów w Polsce np. na Górze św. Anny (budowa autostrady) czy w Dolinie Rospudy (obwodnica).

Polska Pięknieje. W roku 2009 Centrum Kultury w Lublinie otrzymało główną nagrodę w ogólnopolskim konkursie „Polska Pięknieje – 7 Cudów Funduszy Europejskich” za projekt „Jarmark Jagielloński – promocja wspólnego dziedzictwa Wschodu i Zachodu”. Jarmark nagrodzono w kategorii „Turystyka transgraniczna i międzynarodowa”. Była to jedna z kategorii cieszących się w tym roku największą popularnością. Do udziału w konkursie zgłoszono w niej bowiem aż 22 projekty.

Światła w ciemności. Projekt „Światła w ciemności – Sprawiedliwi Wśród Narodów Świata” zrealizowany przez Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” został uznany przez Komisję Europejską za wzorcowy przykład międzypokoleniowego przekazywania żywej pamięci o historii. Nakręcony na jego podstawie film dokumentalny ukazuje m.in. zbieranie relacji świadków historii i prezentowanie ich na szkolnych lekcjach. Film przetłumaczono na 23 języki, jest rozpowszechniany we wszystkich krajach Unii Europejskiej.

Miasto Wiedzy to projekt zaszczepiający w Lublinie ideę miasta, którego mieszkańcy na co dzień uczestniczą w „wymyślaniu i realizacji” tego, co dzieje się w miejscu ich życia. Głównym celem „miasta wiedzy” jest nawiązywanie oraz rozwijanie współpracy. Przykładem jest Barcelona, gdzie transformacja objęła władze miasta, jak również biznes i środowiska naukowe. Umiejętna współpraca różnych środowisk i zaangażowanych jednostek jest kluczem do uruchomienia ukrytego potencjału mieszkańców i zapewnienia trwałego rozwoju.

KONCERT SYMFONICZNY NA PLACU LITEWSKIM

WSZYSTKIE MUZY SĄ Z NAMI

Dzisiejszy Lublin jest tygłem współczesnych kultur – osoba o każdym rodzaju wrażliwości i gustu znajdzie tu swoją imprezę i ludzi o podobnych zainteresowaniach.

Domem najstarszych muz jest Ośrodek Praktyk Teatralnych w Gardzienicach pod Lublinem, gdzie przygotowuje się spektakle oparte na studiach kultury starożytnej. Krytycy czasem nazywają je „esejami teatralnymi”, a działalność Gardzienic „praktykowaniem humanizmu”, co oddaje interdyscyplinarny charakter współczesnej kultury, w której wydarzenia istotne dla publiczności łączą ze sobą różne formy uczestnictwa oraz różne kierunki sztuki, wiedzy i aktywności.

Muzy kultury XXI wieku opiekują się sztukami w różnaitości trudnej do wyobrażenia. Są wśród nich: teatr, sztuki wizualne i plastyczne, słowo pisane i mówione, tradycja ludowa, architektura, pamięć, wielokulturowość, festiwale, warsztaty przeróżnych umiejętności, internet, fantastyka, awangarda, muzyka, film, historia, ekologia, kontrkultura, integracja społeczna, kultura przestrzeni, sztuka publiczna, sport, rekreacja, zabawa, edukacja... Współczesne muzy nie przypominają już jednak starożytnych opiekunek, ale raczej społeczność, w której – jak w życiu – te same osoby mają różne hobby i zainteresowania. Jedno jest pewne – wszystkie te muzy znajdziemy dziś w Lublinie. Dowodzą tego choćby same nazwy niektórych spośród licznych lubelskich festiwali: L² – Potęgowanie Kultury Lublina i Lwowa, Międzynarodowe Dni Filmu Dokumentalnego „Rozstaje Europy”, Studenckie Konfrontacje Filmowe, „Inne Brzmienia”, Festiwal Sztuki

„Otwarte Miasto”, Ogrody Piosenek, Festiwal Sztukmistrzów, Festiwal Opowiadaczy „Słowo Daje”, Koncerty Prezydenckie, Międzynarodowy Festiwal Organowy, Wielokulturowy Lublin, Lublin Jazz Festiwal czy Międzynarodowy Konkurs dla Młodych Skrzypków im. Karola Lipińskiego i Henryka Wieniawskiego, który urodził się na Wieniawie w 1835 roku. Jednym z najpopularniejszych wydarzeń naszego miasta jest „Noc Kultury” – Manifestacja Kultury Lublina, której organizatorami są jej uczestnicy.

Spacer po „Lublinie Wszystkich Muz” można zacząć od stojącego w centrum odnowionego budynku Teatru Osterwy, ufundowanego w 1886 r. ze składek mieszkańców. Za czasów PRL-u lubelski ruch teatralny był ostoją młodzieży kontestującej rzeczywistość i do dziś jest niezwykle żywy, o czym świadczą m.in. spektakle Sceny Plastycznej KUL czy Teatru Provisorium a także liczne festiwale takie jak: Międzynarodowy Festiwal Konfrontacje Teatralne, Festiwal Teatrów Niewielkich, studenckie „Kontestacje”, Festiwal Teatrów Europy Środkowej „Sąsiedzi” czy Międzynarodowe Spotkania Teatrów Tańca.

Zaraz za Teatrem Osterwy urodził się Józef Czechowicz, wybitny poeta polski bardzo silnie związany z Lublinem, który patronuje duchowo Festiwalowi Literackiemu „Lublin. Miasto Poezji”. Śladami tego wydarzenia w przestrzeni publicznej są cytaty z wierszy zapisane na chodnikach, a jeden z nich w formie typograficznej kompozycji umieszczony został na fasadzie liceum im. Unii Lubelskiej przy pobliskim placu Wolności. To graffiti nawiązuje do lubelskiej tradycji drukarstwa i do nowoczesnego myślenia o sztukach plastycznych, które również jest tu obecne. Właśnie to charakterystyczne połączenie tradycji z nowoczesnością, szacunku dla historii z twórczą swobodą świadczy o wyjątkowości Lublina.

Aby się o tym przekonać, wystarczy półgodzinny spacer. Z placu Wolności można pójść do Izby Drukarstwa – gdzie pracują zabytkowe maszyny uratowane przed złomowaniem – a stamtąd na Stare Miasto do Trasy Podziemnej z makietami kolejnych etapów rozwoju Lublina. Dalej, do powstałej w 1969 roku Galerii „Labirynt” BWA, która – wspólnie z działającą od 1985 roku Galerią Białą, otwiera Lublin na nowe trendy w sztukach wizualnych takich jak performance, video-art czy sztuka konceptualna. Obie te galerie są ważnymi punktami na artystycznej mapie Polski. „Labirynt” tylko parę kroków dzieli od Bramy Grodzkiej – wirtualnego wejścia do dawnego polsko-żydowskiego Lublina. Zaraz za nią, na Zamku Lubelskim, obejrzeć można obrazy założonej w 1957 roku Grupy Zamek, której członków zalicza się do najważniejszych reprezentantów malarstwa awangardowego.

Patronem lubelskiej wielokulturowości jest poeta Józef Łobodowski – orędownik dialogu polsko-ukraińskiego, emigrant polityczny i tłumacz literatury hiszpańskiej. Jedną z placówek działających na tym polu jest utworzony w 2008 roku Ośrodek Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”, organizator Festiwalu „Najstarsze Pieśni Europy” i festiwalu „Kody” zderzającego tradycję i awangardę muzyczną. Jeśli zaś komuś bliskie są twórcze przekształcenia muzyki etnicznej, powinien odwiedzić „Chatkę Żaka”, gdzie działa animator polskiego ruchu folkowego Orkiestra św. Mikołaja, organizator „Mikołajków Folkowych”, najstarszego tego typu festiwalu w Polsce. Stąd blisko do praktykowania ekologii w podlubelskim „zagłębiu bębniarzy” skupionym wokół wsi Dąbrówka. Ich wyroby można znaleźć podczas sierpniowego Jarmarku Jagiellońskiego, który od trzech lat jest niezwykle atrakcją turystyczną prezentującą charakterystyczne dla Lublina gwarne spotkanie kultur Wschodu i Zachodu.

Lubelska kultura dąży do zrównoważonego rozwoju. Obecne w Lublinie zainteresowania przeszłością mają swoją „przeciwwagę” w Ogólnopolskim Konwencie Miłośników Fantastyki Falcon, a kultura wysoka i klasyczna – w alternatywnej i kontrkulturowej Przestrzeni Działań Twórczych „Tektura”, squacie mieszczącym się o rzut kamieniem od biurowców Urzędów miasta i Marszałkowskiego. Miłośnicy kultury fizycznej i sportu mogą zimą pojeździć na nartach na Globusie lub latem na nartach wodnych nad Zalewem, a osoby niepełnosprawne mają szansę zaangażować się w promieniujący z Lublina ruch Artystów Nieprzetartego Szlaku, w którym działa kilkadziesiąt zespołów.

Jeśli ktoś ma dość miasta, może odwiedzić piękne Muzeum Wsi Lubelskiej leżące w dolinie Czechówki lub pobliski Ogród Botaniczny UMCS położony wśród malowniczych wąwozów lessowych. Zaaranżował go Oskar Hansen, ten sam, który zaprojektował nowoczesne osiedle im. J. Słowackiego, obecne w podręcznikach urbanistyki na całym świecie ze względu na zastosowany w nim „linearny system ciągły” i koncepcję „formy otwartej”.

Życie kulturalne stało się kluczowym elementem wizerunku miasta. Lubelska kultura sama w sobie jest „formą otwartą” w fazie intensywnego rozwoju. A to dopiero początek.

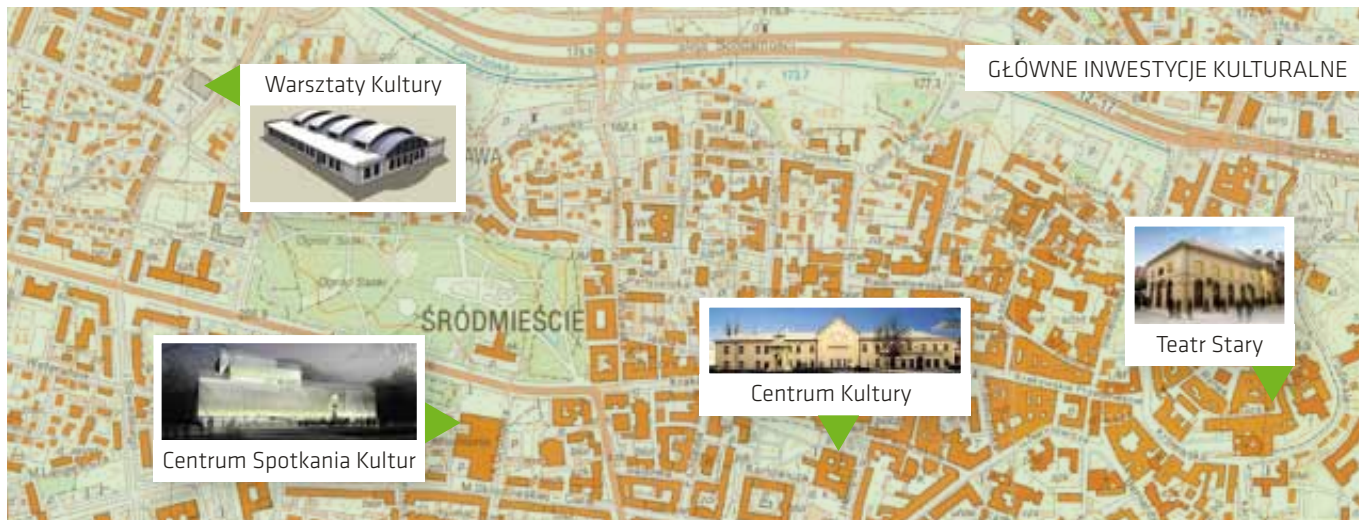
INWESTYCJE

Lublin nie może stać się Europejską Stolicą Kultury bez odpowiedniej infrastruktury. Między innymi z myślą o tym projekcie przeprowadzane są w naszym mieście liczne inwestycje modernizujące i tworzące nowe przestrzenie kulturalne.

Centrum Kultury. Pod koniec 2009 roku rozpocznie się kompleksowa renowacja Centrum Kultury, mieszczącego się w dawnym klasztorze powiatowym. Utworzone po remoncie przestrzenie przeznaczone na działalność teatralną, koncertową bądź wystawienniczą będą spełniały najnowocześniejsze kryteria. Umożliwi to rozszerzenie oferty kulturalnej oraz powstanie nowych inicjatyw artystycznych.

Teatr Stary. Dla kultury odzyskany zostanie Teatr Stary, jeden z najstarszych teatrów miejskich na ziemiach polskich, wybudowany w 1822 roku i mieszczący się w sercu Starego Miasta. Po zakończeniu trwających właśnie prac remontowych powstanie jedyna w swoim rodzaju, kameralna sala widowiskowa z balkonami mieszcząca do 250 widzów.

Warsztaty Kultury. Równie niepowtarzalnym miejscem będą Warsztaty Kultury. Hala dawnych warsztatów Technikum Mechanicznego już dziś jest istotnym punktem na kulturalnej mapie Lublina, a w przyszłości stanie się „inkubatorem twórczości”

dostosowanym do potrzeb młodych artystów i animatorów. Specyficzna, duża przestrzeń hal, jak i obszar wokół Warsztatów pozwolą na realizację przedsięwzięć artystycznych wymagających nietypowych warunków.

Centrum Spotkania Kultur. W 2009 roku rozstrzygnięto konkurs architektoniczny na projekt dokończenia „Teatru w Budowie”, w którym Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego utworzy Centrum Spotkania Kultur – jeden z największych ośrodków kulturalnych w Polsce. Idea tego projektu zakłada, że przestrzeń przed Teatrem stanie się placem Unii Europejskiej, tworząc kłamrę z placem Unii Lubelskiej. W częściowo pochyłej powierzchni Placu Europejskiego zainstalowane zostaną podświetlane litery alfabetu łacińskiego, hebrajskiego i cyrylicy symbolizujące wielokulturową tożsamość Lublina i odchodzącą w przeszłość epokę druku. Fasadę Centrum stanowić będzie ekran z mlecznego tworzywa umożliwiający wyświetlanie obrazów, filmów i wizualizacji.

Dotarcie do Lublina będzie w 2016 roku znacznie prostsze, szybsze i bezpieczniejsze niż dzisiaj. Do tego czasu planuje się ukończenie najważniejszych dla miasta inwestycji komunikacyjnych, dzięki którym Lublin stanie się miastem „bliższym” zarówno zachodniej jak i wschodniej Europie.

Lotnisko. W 2016 roku turyści będą mogli przylecieć bezpośrednio do Lublina. Na nowoczesnym lotnisku Lublin-Świdnik (planowane otwarcie: 2012 rok) lądować będą samoloty z największych miast Polski i Europy. Ich pasażerowie w kilkanaście minut przejadą szybką kolejką do centrum Lublina, wysiądą na Dworcu Kolejowym w świeżo zrewitalizowanej dzielnicy.

WARSZTATY KULTURY

PROJEKT CENTRUM SPOTKANIA KULTUR

Drogi ekspresowe. Zgodnie z planami modernizacji krajowej sieci dróg, do Lublina łatwiej będzie dotrzeć także samochodem. Przebudowana droga S17 ułatwi dojazd gościom z zachodniej i północnej Polski i Europy, znacząco skracając czas dojazdu z Lublina do Warszawy. Modernizacja S17 przybliży nas też do Lwowa i Kijowa. Unowocześniona droga S12 poprawi komunikację na kierunku wschód-zachód, prowadząc od granicy z Niemcami aż do Dorohuska. Ze wschodem i południem połączy nas natomiast droga S19, która prowadzić będzie od granicy państwa z Białorusią w Kuźnicy Białostockiej aż po granicę ze Słowacją w Barwinku.

Obwodnica. W mieście nie musimy obawiać się zwiększonego ruchu, za sprawą obwodnicy Lublina, dzięki której ruch tranzytowy ominie centrum, stwarzając nowe możliwości dla pieszych i rowerów.

Szybka kolej. Liczymy też na lepsze połączenie kolejowe. Trwająca obecnie społeczna akcja na rzecz modernizacji linii kolejowej nr 7 ma na celu skrócenie czasu przejazdu z Warszawy do 90 minut. W kierunku na wschód linia nr 7 połączy Lublin z granicą, a dalej ze Lwowem i innymi miastami Ukrainy.

Za sprawą powstających nowoczesnych i szybkich połączeń komunikacyjnych Lublin dosłownie stanie się bramą łączącą nie tylko wschód z zachodem, ale również północ z południem. Łatwiejsza i bezpieczniejsza komunikacja z najważniejszymi miastami w kraju i Europie pozwoli na obsługę olbrzymiego ruchu turystycznego wywołanego obchodami Europejskiej Stolicy Kultury.

PROJEKT LOTNISKA LUBLIN-ŚWIDNIK

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

Obok wielkich inwestycji w Lublinie coraz częściej pojawiają się niewielkie lokalne działania porządkujące place czy podwórka, w które mieszkańcy angażują się osobiście, integrując się ze sobą i z miastem. Oto kilka przykładów takich niewielkich inicjatyw, które są niezwykle ważne, ponieważ każdy z nas może zaangażować się w podobne projekty w swoim otoczeniu:

Lubelskie skatespoty. Lubelscy skaterzy rozwinęli i zrealizowali koncepcję skatespotu (miejsca przeznaczonego do jazdy na deskorolce) wpisanego w przestrzeń miasta. Jeden z nich, zbudowany pod Kaplicą Świętej Trójcy będącą symbolem spotkania kultur Wschodu i Zachodu (poprzez gotycką architekturę i bizantyjsko-ruskie freski) interpretuje ten dialog poprzez greckie i łacińskie napisy: „cesarz”, „prawo” oraz „dziel i rządź” i „za wspólną zgodą”.

Fontanna przy Al. Racławickich. „Ta urokliwa fontanna coraz bardziej popadała w ruinę. Mieszkamy w pobliżu i nie mogliśmy już na to patrzeć” – dwoje uczniów Lubelskiej Szkoły Sztuki i Projektowania postanowiło odnowić zapomnianą fontannę, a dyrekcja szkoły zgodziła się, by renowacja ta stała się ich pracą dyplomową. W pomoc zaangażowali się okoliczni mieszkańcy.

„Senior graffiti”. W klubie „Między Nami” przy ul. Przytulnej młodzież i seniorzy wspólnie opracowali nowy projekt dla zaniedbanego placu. Tytuł projektu wyjaśnia, że nie ma w życiu sfer aktywności, sztuki zastrzeżonych dla młodzieży i niedostępnych dla osób starszych. Nie ma takiej wiedzy, która jest w posiadaniu seniorów, a nie przyda się młodzieży. Projekt pokazał, że wspólne działanie ludzi starszych i młodych jest możliwe, oraz że może ono zmienić nasze najbliższe otoczenie i nas samych. Planowany jest ciąg dalszy: akcje artystyczne „Niewidzialna ręka”.

”

Zamiast latać do Wenecji czy na Bermudy, niektórzy zaczynają myśleć, że byłoby lepiej, gdyby to ich własne miasto było atrakcyjne. Udowodniono bowiem, że tak zwane kreatywne miasta przyciągają inwestorów i wydarzenia, to w nich rozwija się gospodarka i kultura. Tak właśnie rozwijają się Vancouver, Seattle, Lyon, Kopenhaga...

Jan Gehl, „Miasta dla ludzi”

SENIOR GRAFFITI

SKATESPOT

ODNAWIANIE FONTANNY

LUBELSZCZYNA – EUROPEJSKI REGION KULTURY 2016

Zasięg Europejskiej Stolicy Kultury 2016 nie ogranicza się tylko do Lublina. Chcemy, aby w tym wyjątkowym roku kultura promieniowała poza mury miasta na cały region, ponieważ Lublin nie byłby tym, czym jest, gdyby nie Lubelszczyzna, która stanowi z kolei część jeszcze większego makroregionu geograficznego i kulturowego sztucznie przegrodzonego granicą polsko-ukraińską i polsko-białoruską. Obecnie jest to jedna ze szczelniejszych granic w Europie. Obowiązkiem Europejskiej Stolicy Kultury jest jej przekraczanie.

Dosłownie i symbolicznie odbywa się to co roku podczas Transgranicznych Polsko-Ukraińskich Dni Dobrosąsiedztwa w Korczminie – wiosce, w której granica oddzieliła cerkiew od cudownej figurki. Od kilku lat w święto Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny następuje tam przerwanie pasa zasieków i zaoranej ziemi, otwarcie granicy i połączenie wsi w jeden organizm. Jest to wydarzenie wyjątkowe na skalę europejską.

Naturalne piękno Lubelszczyzny stanowi jeden z naszych najsilniejszych atutów, o czym świadczą dwa parki narodowe (Roztoczański i Poleski) i osiemnaście parków krajobrazowych. Pagórkowate Rostocze ciągnące się od Kraśnika do Lwowa, Pojezierze Łęczyńsko-Włodawskie, Lasy Janowskie czy dolina Bugu, jedynej nieuregulowanej rzeki w Europie – to miejsca, które każdy Europejczyk chętnie odwiedzi, zmierzając do Włodawy na Festiwal Trzech Kultur, do Zwierzyńca na Letnią Akademię Filmową czy do Kazimierza na Festiwal Filmu i Sztuki Dwa Brzegi lub Festiwal Kapel i Śpiewaków Ludowych. Program wydarzeń artystycznych Lubelszczyzny doskonale łączy się z tak popularną dziś turystyką kulturalną, której sprzyja budowa Wiślanej Trasy

Ryby – symbol swobodnego przepływu. Landart Jarosława Koziary na granicy unijno-ukraińskiej w Dołhobyczowie w ramach Dni Dobrosąsiedztwa w Korczminie w 2008 roku.

KAZIMIERZ DOLNY

Rowerowej oraz Trasy Rowerowej Polski Wschodniej a także świetnie opracowany szlak Polski Egzotycznej. Odwiedzający region lubelski nie mogą ominąć Zamościa – renesansowego Miasta Idealnego, Chełma z unikalnymi kredowymi podziemiami, prawosławnego zespołu monastycznego w Jabłecznej czy muzeum wnętrz pałacowych i muzeum socrealizmu w Kozłowie.

Na Lubelszczyźnie krajobraz kulturowy wpisuje się harmonijnie w krajobraz naturalny, tworząc niepowtarzalną atmosferę małych miasteczek – gdzie słychać w mowie wschodni zaśpiew; dawnych sztetli, urokliwych wsi, dworów i pałaców otoczonych parkami, rozległych krajobrazów i lasów, zabytkowych kościołów, drewnianych cerkiewek i starych cmentarzy z napisami w alfabecie łacińskim, hebrajskim i w cyrylicy, po niemiecku i tatarsku. To kulturowe i przyrodnicze bogactwo wyróżnia nas spośród wielu innych województw Polski i regionów Europy.

Niech tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016 zaangażuje w wymianę kulturalną jak najszerszy krąg mieszkańców regionu oraz miast polskich, ukraińskich i białoruskich, które poparły kandydaturę Lublina. Niech wschodnia Polska, razem z zachodnimi obszarami Ukrainy i Białorusi także skorzysta na niezwykłych możliwościach, jakie daje bliskość Europejskiej Stolicy Kultury.

LUBLIN PRZYSZŁOŚCI

- Czy mógłby pan mnie poinformować, którądy powinienam pójść? – spytała Alicja.
- To zależy w dużej mierze od tego, dokąd pragnęłabyś zajść – odparł Kot-Dziwak.
- Właściwie wszystko mi jedno.
- W takim razie również wszystko jedno, którądy pójdziesz.

Lewis Carroll, „Alicja w Krainie Czarów”

Nam nie jest wszystko jedno dokąd dotrzemy. Działanie wymaga planów. Plany wymagają wizji. Spróbujmy wyobrazić sobie Lublin roku 2016.

Jest to miasto obywatelskie, przyjazne swoim mieszkańcom i turystom. Efekty wdrażania programów rewitalizacji podupadłych dzielnic są już w pełni widoczne. Zaniedbane przestrzenie, na które zwrócili uwagę lublinianie, zostały uporządkowane, zyskały nowe funkcje, żyją. Mieszkamy w mieście, które dzięki tytułowi Europejskiej Stolicy Kultury dostało szansę na dynamiczny rozwój. Lublin przyciąga wysokiej klasy inwestorów, którzy mogą liczyć na sprawną obsługę w zamian za spełnienie w swoich ofertach wysokich wymagań, jakie stawia miasto.

Absolwenci lubelskich uniwersytetów są poszukiwani na rynku pracy. Młodzi lublinianie uczą się świata i życia w społeczeństwie, poznając swoje własne otoczenie – jego historię, wartości, funkcjonowanie, współmieszkańców. Znają oni Lublin i potrafią o nim opowiadać, co daje im poczucie pewności siebie. Dzięki temu potrafią również docenić innych, inne kultury i obyczaje, inne historie.

Goście z Polski i Europy spotykają się w centrum zrewitalizowanej dzielnicy dworcowej. Tu w pobliżu siebie zlokalizowane są terminale autobusów, kolei oraz szynobusu zapewniającego sprawną komunikację z portem lotniczym. Ta część Lublina – doskonale połączona ze ścisłym centrum miasta – jest również nowoczesnym centrum sportowo-rekreacyjnym i biznesowym.

Lublin jest miastem zrównoważonego rozwoju, pełnym parków, pieszych pasażów, wydarzeń artystycznych i sztuki publicznej. Tereny przemysłowe przetykane są zielonymi klinami, osiedlami, obiektami użyteczności publicznej. Tym terenom już nie grozi degradacja. Znalazły tu siedzibę liczne firmy współpracujące z Parkiem Naukowo Technologicznym, który z kolei powiązany jest z Centrum Nauki, dokąd przyjeżdżają uczniowie z całego makroregionu, aby uczestniczyć w ciekawych pokazach i eksperymentach.

FESTIWAL SZTUKMISTRZÓW

Stare Miasto, zmodernizowane Podzamcze i Śródmieście są dostępne ze wszystkich kierunków – najkrótszą drogą pieszo i rowerem, którym łatwo stąd dojechać do Muzeum Wsi Lubelskiej, z jego sławną rekonstrukcją kresowego miasteczka i nad Zalew Zemborzycki, który jest jednym z ulubionych miejsc odpoczynku lublinian. Doliny trzech lubelskich rzek zamieniły się w pasaże kulturalno-rekreacyjne tworzące razem z wąwozami krajobrazową sieć będącą znakiem rozpoznawczym Lublina. Są tu place zabaw dla dzieci oraz miejsca dla emerytów, a także osób niepełnosprawnych. Tu kultura spotyka się ze sportem i rekreacją, ludzie młodzi z seniorami, lublinianie z mieszkańcami innych miast europejskich.

NAJWAŻNIEJSZE CYKLICZNE WYDARZENIA KULTURALNE W LUBLINIE

Forum Tańca**Współczesnego**

tel./fax: +48 081 536 03 28

e-mail: taniec@ck.lublin.pl

www.ltt.art.pl

Wielkopostne**śpiewanie**

tel.: +48 81 532 89 80

e-mail: restaurare@dominikanie.lub.pl

www.lublin.dominikanie.pl

Studenckie**Konfrontacje Filmowe**

tel.: +48 81 533 32 01

e-mail: mpietrzak@hektor.umcs.lublin.pl

www.ack.lublin.pl

Festiwal „Tempus Paschale”

tel: +48 81 743 26 30

www.tempus-paschale.pl

**L² – potęgowanie kultury Lublina
i Lwowa**

tel.: +48 81 536 03 14

e-mail: animacjack@gmail.com

www.warsztatykultury.pl

Lublin Jazz Festiwal

tel.: +48 81 536 03 16

e-mail: impresariat@ck.lublin.pl

www.lublinjazz.pl

Międzynarodowy Festiwal Filmowy**„Rozstaje Europy”**

tel.: +48 81 533 32 01

e-mail: info@rozstajeeuropy.pl

www.rozstajeeuropy.pl

Letni Festiwal Kultury

tel.: +48 81 53 603 14

e-mail: muszla@ck.lublin.pl

www.muszla.lublin.pl

Lubelskie Dni**Kultury Studenckiej**

tel.: +48 81 466 19 39

e-mail: egrudzien@lublin.eu

www.lublin.eu

**Festiwal Tradycji i Awangardy Muzycznej
„Kody”**

tel.: +48 81 466 59 89

e-mail: info@kody-festiwal.pl

www.kody-festiwal.pl

Festiwal Literacki**– Miasto Poezji**

tel.: +48 81 532 58 67

e-mail: teatrnn@tnn.lublin.pl

www.miastopoezji.pl

Wielokulturowy**Lublin**

tel.: +48 81 536 68 30

e-mail: a.krawczyk@ck.lublin.pl

www.ck.lublin.pl

Noc**Kultury**

tel.: +48 81 536 03 14

e-mail: info@nockultury.pl

www.nockultury.pl

**Festiwal Teatrów Europy
Środkowej „Sąsiedzi”**

tel.: +48 81 536 03 18

e-mail: sasiedzi@ck.lublin.pl

www.festiwal-sasiedzi.pl

Planeta**Lublin**

tel.: +48 81 466 19 30

e-mail: egrudzien@lublin.eu
www.planetalublin.pl

Koncerty

Prezydenckie

tel.: +48 81 534 84 25
e-mail: artystyczny@filharmonialubelska.pl
www.filharmonialubelska.pl

Międzynarodowy

Festiwal Organowy

Lublin – Czuby

tel.: +48 81 526 51 31
e-mail: info@par.sw-rodziny.lublin.pl
www.par.sw-rodziny.lublin.pl

Festiwal sztuki

w przestrzeni publicznej

„Open City / Miasto Otwarte”

tel.: +48 81 466 59 89
e-mail: info@opencity.pl
www.opencity.pl

Międzynarodowe

Spotkania

Folklorystyczne

im. Ignacego Wachowiaka

tel.: +48 81 532 78 43
e-mail: kaniorowcy@lublin.net.pl
www.zpit.lublin.pl

Noc

Świętojańska

tel.: +48 81 533 32 01 w. 114
e-mail: mikolaje@klio.umcs.lublin.pl
www.mikolajki.folk.pl

Festiwal Opowiadaczy

„Słowo Daję”

tel.: +48 81 536 03 14
e-mail: animacjack@gmail.com
www.ck.lublin.pl

Muzyka

Dawnej Europy

tel.: +48 81 532 44 21
e-mail: info@filharmonialubelska.pl
www.filharmonialubelska.pl

Inne Brzmienia

Art’n’Music Festival

tel./fax: +48 81 532 22 89
e-mail: mirek.olszowka@kitonart.pl
www.kitonart.pl

Ogrody Piosenek

tel.: +48 81 536 03 14
e-mail: animacjack@gmail.com
www.ogrodypiosenek.pl

Festiwal

Sztukmistrzów

tel.: +48 81 536 03 14
e-mail: info@sztukmistrze.pl
www.sztukmistrze.pl

Fiesta Alegria

tel.: +48 81 536 03 14
e-mail: animacjack@gmail.com
www.ck.lublin.pl

Jarmark

Jagielloński

tel.: +48 81 536 03 14
e-mail: jarmark@ck.lublin.pl
www.jarmarkjagiellonski.pl

Festiwal

Solo Życia

tel.: +48 604 794 292
e-mail: mjurecki@poczta.onet.pl
www.jurecki.art.pl

**Lubelski Wrzesień
Muzyczny**

tel.: +48 81 532 44 21

e-mail: info@filharmonialubelska.pl

www.filharmonialubelska.pl

**Międzynarodowy Festiwal
Konfrontacje Teatralne**

tel.: +48 81 536 03 20

e-mail: konfrontacje@ck.lublin.pl

www.konfrontacje.pl

**Festiwal Teatrów
Niewielkich**

tel.: +48 81 532 42 07

e-mail: p.wieczkowski@wok.lublin.pl

www.wok.lublin.pl

**Międzynarodowe Biennale Wschodni
Salon Sztuki**

tel.: +48 81 532 20 76

e-mail: zpapartlublin@neostrada.pl

www.zpapartlublin.pl

**Międzynarodowe
Spotkania Teatrów Tańca**

tel.: +48 81 536 03 28

e-mail: taniec@ck.lublin.pl

www.dancefestival.lublin.pl

**Międzynarodowy Konkurs Młodych
Skrzypków im. Karola Lipińskiego
i Henryka Wieniawskiego**

tel.: +48 81 532 84 19

e-mail: wieniawskisociety@wp.pl

www.wieniawski.lublin.pl

**Ogólnopolski Konwent
Miłośników Fantastyki
Falkon**

e-mail: cytadelasyriusza@o2.pl

www.falkon.konwent.pl

**Międzynarodowy Festiwal Młodego Kina
„Pełny Metraż”**

tel.: +48 81 536 03 23

e-mail: kinoteatrprojekt@o2.pl

www.kinoteatrprojekt.pl

**Międzynarodowy Festiwal „Najstarsze
Pieśni Europy”**

tel.: +48 81 466 59 89

e-mail: rozdroza.lublin@gmail.com

www.rozdroza.com

**Studencki Ogólnopolski Festiwal
Teatralny „Kontestacje”**

e-mail: kontestacje@ack.lublin.pl

www.kontestacje.ack.lublin.pl

**Hades
Jazz Festiwal**

tel.: +48 81 532 87 61

e-mail: info@hades-lublin.pl

www.hades-lublin.pl

**Międzynarodowy Festiwal Muzyki
Ludowej „Mikołajki Folkowe”**

tel.: +48 81 533 32 01 w. 114

e-mail: mikolaje@klio.umcs.lublin.pl

www.mikolajki.folk.pl

**Festiwal Teatralny
Betlejem Lubelskie**

tel.: +48 81 532 16 28

e-mail: info@teatr andersena.pl

www.teatr andersena.pl

**Festiwal
Bożego Narodzenia**

tel.: +48 81 466 19 39

e-mail: egrudzien@lublin.eu

www.lublin.eu

**Sylwester
Miejski**

tel.: +48 81 466 19 39

e-mail: egrudzien@lublin.eu

www.sylwester.lublin.pl

INSTYTUCJE KULTURY W LUBLINIE

Akademickie Centrum Kultury UMCS**„Chatka Żaka”**

ul. Radziszewskiego 16
20-031 Lublin
tel.: +48 81 533 32 01
e-mail: ack@ack.lublin.pl
www.ack.lublin.pl

Biurow Wystaw**Artystycznych**

ul. Grodzka 5a
20-112 Lublin
tel.: +48 81 532 59 47
e-mail: bwalublin@tlen.pl
www.labirynt.com

Centrum Kultury

ul. Peowiaków 12
20-007 Lublin
tel.: +48 81 536 03 11
e-mail: sekretariat@ck.lublin.pl
www.ck.lublin.pl

Dom Kultury**Kolejarza**

ul. Kunickiego 35
20-417 Lublin
tel.: +48 81 472 54 39
www.dkk.lublin.pl

Dom Kultury**Lubelskiej Spółdzielni****Mieszkaniowej**

ul. Wallenroda 4a
20-607 Lublin
tel.: +48 81 743 48 29

Dzielnicy**Dom Kultury****„Bronowice”**

ul. Krańcowa 106
20-328 Lublin
tel.: +48 81 744 16 38
e-mail: ddkbronowice@autograf.pl

Dzielnicy**Dom Kultury****„Czechów”**

ul. Kiepur 5a,
20-838, Lublin
tel.: +48 81 741 99 11

Filharmonia im. Henryka**Wieniawskiego**

ul. Marii Curie-Skłodowskiej 5
20-029 Lublin
tel.: +48 81 532 44 21
e-mail: info@filharmonialubelska.pl
www.filharmonialubelska.pl

Miejska Biblioteka Publiczna**im. Hieronima Łopacińskiego**

ul. Peowiaków 12
20-007 Lublin
tel.: +48 81 532 28 65
e-mail: mbp@mbp.lublin.pl
www.mbp.lublin.pl

Młodzieżowy Dom Kultury**„Pod Akacją”**

ul. Grodzka 11
20-112 Lublin
tel.: +48 81 532 27 40
e-mail: sekretariat@mdk.lublin.pl
www.mdk.lublin.pl

Młodzieżowy Dom Kultury nr 2

ul. Bernardyńska 14a
20-950 Lublin
tel.: +48 81 532 08 53
e-mail: mdk2@mdk2.lublin.pl
www.mdk2.lublin.pl

Muzeum Lubelskie

ul. Zamkowa 9
20-117 Lublin
tel.: +48 81 532 17 43
e-mail: dyrektor@zamek-lublin.pl
www.zamek-lublin.pl

Muzeum**Wsi****Lubelskiej**

Al. Warszawska 96

20-824 Lublin

tel.: +48 81 533 85 13

e-mail: skansen@skansen.lublin.pl

www.skansen.lublin.pl

Ośrodek**„Brama Grodzka****– Teatr NN”**

ul. Grodzka 21

20-112 Lublin

tel.: +48 81 532 58 67

e-mail: teatrnn@tnn.lublin.pl

www.tnn.lublin.pl

Ośrodek**Międzykulturowych****Inicjatyw****Twórczych****„Rozdroża”**

ul. Krakowskie Przedmieście 39

20-076 Lublin

tel.: +48 81 466 59 89

e-mail: rozdroza.lublin@gmail.com

www.rozdroza.com

Ośrodek Praktyk Teatralnych**„Gardzienice”**

ul. Grodzka 5a

20-112 Lublin

tel.: +48 81 532 98 40

e-mail: office@gardzienice.art.pl

www.gardzienice.art.pl

Teatr**im. Hansa Christiana Andersena**

ul. Dominikańska 1

20-111 Lublin

tel.: +48 81 532 16 28

e-mail: info@teatrandersena.pl

www.teatrandersena.pl

Teatr**im. Juliusza Osterwy**

ul. Gabriela Narutowicza 17

20-004 Lublin

tel.: +48 81 532 29 35

e-mail: info@teatrosterwy.pl

www.teatrosterwy.pl

Teatr**Muzyczny**

ul. Marii Curie-Skłodowskiej 5

20-029 Lublin

tel.: +48 81 532 76 13

e-mail: sekretariat@teatrmuzyczny.eu

www.teatrmuzyczny.eu

Wojewódzka Biblioteka**Publiczna****im. Hieronima Łopacińskiego**

ul. Narutowicza 4

20-950 Lublin

tel.: +48 81 532 39 47

e-mail: dykcja@hieronim.wbp.lublin.pl

www.hieronim.wbp.lublin.pl

Wojewódzki Ośrodek**Kultury**

ul. Dolna Panny Marii 3

20-010 Lublin

tel.: +48 81 532 42 07

e-mail: wok@wok.lublin.pl

www.wok.lublin.pl

Zespół Pieśni**i Tańca „Lublin”****im. Wandy Kaniorowej**

ul. I Armii Wojska Polskiego 3

20-078 Lublin

tel.: +48 81 532 78 43

e-mail: kaniorowcy@wp.pl

KLUBY OSIEDLOWE W LUBLINIE

Klub Osiedlowy „Niepodległości”

RSM „Motor”

ul. Tumidajskiego 2
20-247 Lublin
tel.: +48 81 747 21 82

Klub Osiedlowy „Przyjaźni”

RSM „Motor”

ul. Przyjaźni 13
20-314 Lublin
tel.: +48 81 746 18 00
e-mail: administracja@poczta.onet.pl

Klub Osiedlowy „Miniatura”

SM „Czechów”

ul. Śliwińskiego 1
20-861 Lublin
tel.: +48 81 741 27 73

Klub Osiedlowy „Odeon”

PSM „Kolejarz”

ul. Okrzei 4
20-128 Lublin
tel.: +48 81 747 20 95
e-mail: odeon@top.net.pl

Klub Osiedlowy „Między Nami” SM „Czuby”

ul. Przytulna 4, 20-534 Lublin
tel.: +48 81 527 46 48

Klub Osiedlowy „Błonie”

SM „Czuby”

ul. Dragonów 2
20-554 Lublin
tel.: +48 81 463 70 31
e-mail: klubblonie@wp.pl
www.klubblonie.bloog.pl

Klub Osiedlowy „Łęgi”

SM „Czuby”

ul. Tatarakowa 28
20-541 Lublin
tel.: +48 81 527 95 55

Klub Osiedlowy „Ruta”

SM „Czuby”

ul. Różana 8
20-538 Lublin
tel.: +48 81 463 70 30
e-mail: klubruta@wp.pl
klubruta.webpark.pl

Klub Osiedlowy „Źródło”

SM „Nałkowskich”

ul. Samsonowicza 25
20-485 Lublin
tel.: +48 81 443 43 03

WIĘCEJ INFORMACJI O PROJEKCIE EUROPEJSKA STOLICA KULTURY

Strona projektu Lublin 2016: www.lublin2016.eu

Strona internetowa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: www.mkidn.gov.pl

Strona internetowa Komisji Europejskiej (wersja angielska): www.ec.europa.eu/culture

KONTAKT Z BIUREM PROJEKTU LUBLIN 2016

Urząd Miasta Lublin
Wydział Kultury
Referat ds. rozwoju kultury i projektów kulturalnych
Plac Łokietka 1
20-950 Lublin
tel.: +48 81 466 37 22
e-mail: 2016@lublin.eu

Informacje o wszystkich wydarzeniach kulturalnych odbywających się w Lublinie oraz lubelskich instytucjach kultury znajdują się na stronie internetowej:

www.lublin2016.eu

OPRACOWANIE KATALOGU

Redakcja i teksty: Michał Miłosz Zieliński oraz kolektiv.lublin2016.eu

Cytaty: „Scriptores” nr 33 (s. 02), „Architektura” nr 3/2009 (s. 23)

Korekta: Grzegorz Kondrasiuk

Fotografie: Jan Kamiński (s. 07), Mikołaj Majda (s. 10, 11, 16, 27), Piotr Maciuk (s. 14), Maciej Rafalski (s. 20), Renata Kiełbińska (s. 23), piotrwieczorek.pl (s. 23), Marcin Skrzypek (s. 23), Iwona Burdzanowska (s. 24), Grzegorz Jaworski (s. 25)

Opracowanie graficzne: Idalia Smyczyńska

Druk: Petit

L jak LUBLIN

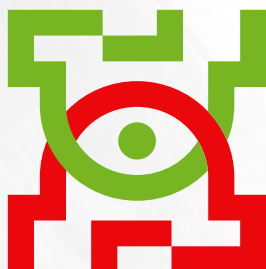
okno, brama

człowiek

wiedza,
świadomość

przenikanie
kultur

sedno,
centrum

LUBLIN
2016

kadr rzeczywistości,
cudzystów

LUBLIN
2016

EUROPEJSKA
STOLICA
KULTURY
KANDYDAT